

I

(Zakonodajni akti)

UREDBE

UREDBA (EU) 2015/751 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 29. aprila 2015

o medbančnih provizijah za kartične plačilne transakcije

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 114(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropske centralne banke ⁽¹⁾,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽²⁾,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽³⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Razdrobljenost notranjega trga škodi konkurenčnosti, rasti in ustvarjanju delovnih mest v Uniji. Za pravilno delovanje notranjega trga je treba odpraviti neposredne in posredne ovire za pravilno delovanje in vzpostaviti integrirani trg elektronskih plačil brez razlikovanj med nacionalnimi in čezmejnimi plačili.
- (2) Z Direktivo 2007/64/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾ je bila zagotovljena pravna podlaga za vzpostavitev notranjega trga plačil v vsej Uniji, saj je bilo z oblikovanjem enotnih pravil za opravljanje plačilnih storitev znatno olajšano delovanje ponudnikov plačilnih storitev.
- (3) Z Uredbo (ES) št. 924/2009 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁵⁾ je bilo uvedeno načelo, da so stroški, ki jih uporabniki plačajo za čezmejno plačilo v eurih, enaki stroškom ustreznega plačila v državi članici, vključno s kartičnimi plačilnimi transakcijami, ki jih zajema ta uredba.
- (4) Z Uredbo (EU) št. 260/2012 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁶⁾ so bila določena pravila za delovanje kreditnih prenosov in direktnih bremenitev v eurih na notranjem trgu, vendar so bila kartične plačilne transakcije izključene iz njenega področja uporabe.

⁽¹⁾ UL C 193, 24.6.2014, str. 2.

⁽²⁾ UL C 170, 5.6.2014, str. 78.

⁽³⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 10. marca 2015 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 20. aprila 2015.

⁽⁴⁾ Direktiva 2007/64/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2007 o plačilnih storitvah na notranjem trgu in o spremembah direktiv 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES in 2006/48/ES ter o razveljavitvi Direktive 97/5/ES (UL L 319, 5.12.2007, str. 1).

⁽⁵⁾ Uredba (ES) št. 924/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o čezmejnih plačilih v Skupnosti in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2560/2001 (UL L 266, 9.10.2009, str. 11).

⁽⁶⁾ Uredba (EU) št. 260/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2012 o uvajanju tehničnih in poslovnih zahtev za kreditne prenose in direktne bremenitve v eurih in o spremembi Uredbe (ES) št. 924/2009 (UL L 94, 30.3.2012, str. 22).

- (5) Z Direktivo 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ se namerava harmonizirati nekatera pravila o pogodbah, sklenjenih med potrošniki in trgovci, vključno s pravili o provizijah za uporabo plačilnih sredstev, na podlagi katerih države članice trgovcem prepovedujejo, da bi potrošnikom v zvezi z uporabo posamezne oblike plačilnega sredstva zaračunavali provizije, ki presegajo stroške, ki jih ima trgovec z uporabo take oblike plačilnega sredstva.
- (6) Varna, učinkovita, konkurenčna in inovativna elektronska plačila so ključna, da lahko potrošniki, trgovci in podjetja izkoristijo vse prednosti notranjega trga, zlasti ker je to v okolju, ki je vse bolj usmerjeno v e-trgovanje, vedno bolj pomembno.
- (7) Nekatero države članice so sprejele ali pripravljajo zakonodajo, ki bo neposredno ali posredno urejala medbančne provizije, pri čemer bodo zajeta številna vprašanja, vključno z omejitvami višine medbančnih provizij na različnih ravneh, provizijami, ki se zaračunavajo trgovcem, pravilom spoštovanja vseh kartic ter usmerjevalnimi ukrepi. Veljavne upravne odločbe v nekaterih državah članicah se zelo razlikujejo. Zaradi večje doslednosti stopenj medbančnih provizij je predvidena uvedba nadaljnjih regulativnih ukrepov na nacionalni ravni, s katerimi bodo obravnavane stopnje teh provizij ali odstopanja med njimi. Takšni nacionalni ukrepi bi verjetno zelo ovirali dokončno vzpostavitev notranjega trga na področju kartičnih plačil ter spletnih in mobilnih plačil na podlagi kartic ter s tem svobodno opravljanje storitev.
- (8) Plačilne kartice so najpogostejši elektronski plačilni instrument pri maloprodajnih nakupih. Vendar povezovanje trga plačilnih kartic v Uniji še zdaleč ni dokončano, ker veliko plačilnih rešitev ne more preseči nacionalnih meja ter ker novi vseevropski udeleženci ne morejo vstopiti na trg. Odpraviti je treba ovire za učinkovito delovanje kartičnega trga, vključno s kartičnimi plačili ter spletnimi in mobilnimi plačili na podlagi kartic.
- (9) Da bi se omogočilo učinkovito delovanje notranjega trga, bi bilo treba spodbujati in olajšati uporabo elektronskih plačil v korist trgovcev in potrošnikov. Kartična in druga elektronska plačila se lahko uporabljajo bolj vsestransko, vključno z možnostmi spletnih plačil, da se izkoristijo prednosti notranjega trga in e-trgovanja, pri čemer elektronska plačila trgovcem zagotavljajo tudi potencialno varna plačila. Kartične plačilne transakcije namesto gotovinskih plačil bi lahko bile torej ugodne za trgovce in potrošnike, če bi bile provizije za uporabo shem plačilnih kartic določene na stroškovno učinkoviti ravni, kar bi hkrati prispevalo k poštenosti konkurenci, inovativnosti in vstopu novih izvajalcev na trg.
- (10) Medbančne provizije se običajno uporabljajo med ponudniki plačilnih storitev pridobitelji kartic in ponudniki plačilnih storitev izdajatelji kartic, ki pripadajo posamezni shemi plačilnih kartic. Medbančne provizije so glavni del provizij, ki jih ponudniki plačilnih storitev pridobitelji zaračunajo trgovcem za vsako kartično plačilno transakcijo. Trgovci nato te kartične stroške, tako kot vse svoje druge stroške, vključijo v splošne cene blaga in storitev. Konkurenca med shemami plačilnih kartic z namenom prepričati ponudnike plačilnih storitev, da izdajo njihove kartice, je vzrok, da so medbančne provizije na trgu višje in ne nižje, kar je v nasprotju z običajnim učinkom cenovne discipline, ki ga ima konkurenca v tržnem gospodarstvu. Poleg tega, da bi se za medbančne provizije dosledno uporabljala pravila o konkurenci, bi ureditev teh provizij izboljšala delovanje notranjega trga in prispevala k zmanjšanju stroškov transakcij za potrošnike.
- (11) Sedanja velika raznolikost medbančnih provizij in njihova stopnja preprečujeta vstop na trg za nove vseevropske udeležence na podlagi poslovnih modelov z nižjimi medbančnimi provizijami ali brez njih, kar škodi potencialni ekonomiji obsega in ekonomiji razpona ter njuni učinkovitosti. To negativno vpliva na trgovce in potrošnike ter preprečuje inovacije. Ker bi morali vseevropski udeleženci bankam izdajateljicam ponuditi najmanj najvišjo stopnjo medbančne provizije, ki prevladuje na trgu, na katerega želijo vstopiti, to povzroča tudi stalno razdrobljenost trga. Obstoječe domače sheme z nižjimi medbančnimi provizijami ali brez njih bodo morda celo prisiljene v umik s trga zaradi pritiska bank, naj ustvarijo višje prihodke iz naslova medbančnih provizij. Potrošniki in trgovci se tako srečujejo z omejeno izbiro, višjimi cenami in slabšo kakovostjo plačilnih storitev, prav tako pa so omejeni pri uporabi vseevropskih plačilnih storitev. Poleg tega trgovci ne morejo nadomestiti razlik v provizijah z uporabo storitev za sprejemanje kartic, ki jih opravljajo banke v drugih državah članicah. Posebna pravila, ki jih uporabljajo sheme plačilnih kartic, določajo, da se na podlagi njihove ozemeljske politike podeljevanja licenc za

⁽¹⁾ Direktiva 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o pravicah potrošnikov, spremembi Direktive Sveta 93/13/EGS in Direktive 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Sveta 85/577/EGS in Direktive 97/7/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 304, 22.11.2011, str. 64).

vsako plačilno transakcijo uporabi medbančna provizija prodajnega mesta (država trgovca). Ta zahteva pridobiteljem preprečuje uspešno čezmejno opravljanje storitev. Prav tako lahko trgovcem prepriča, da bi zmanjšali svoje stroške plačil v korist potrošnikov.

- (12) Čeprav Komisija in nacionalni organi, pristojni za konkurenco, uporabljajo veljavno zakonodajo, takšnega stanja ni bilo mogoče odpraviti.
- (13) Da bi se preprečila razdrobljenost notranjega trga in bistveno izkrivljanje konkurence zaradi različnih zakonov in pravnih odločb, je zato treba v skladu s členom 114 Pogodbe o delovanju Evropske unije sprejeti ukrepe za reševanje problematike visokih in različnih medbančnih provizij, da bi se ponudnikom plačilnih storitev omogočilo čezmejno opravljanje storitev, potrošnikom in trgovcem pa uporabo teh čezmejnih storitev.
- (14) Uporaba te uredbe ne bi smela posegati v uporabo pravil Unije o konkurenci in nacionalnih pravil o konkurenci. Državam članicam ne bi smela preprečevati, da na podlagi nacionalne zakonodaje ohranijo ali uvedejo nižje omejitve ali ukrepe z enakim namenom ali učinkom.
- (15) Da se omogoči nemoteno delovanje notranjega trga za kartična plačila ter spletna in mobilna plačila na podlagi kartic, v korist potrošnikov in trgovcev, bi bilo treba to uredbo uporabljati za čezmejno in domače izdajanje in pridobivanje kartičnih plačilnih transakcij. Če lahko trgovci izberejo pridobitelja zunaj svoje države članice (v nadaljnjem besedilu: čezmejno pridobivanje), kar bo omogočeno z uvedbo iste najvišje stopnje tako domačih kot čezmejnih medbančnih provizij za pridobljene transakcije in s prepovedjo ozemeljskega podeljevanja licenc, bi morale biti možno zagotoviti potrebno pravno jasnost in preprečiti izkrivljanje konkurence med shemami plačilnih kartic.
- (16) Na podlagi enostranskih zavez, sprejetih v okviru postopkov o konkurenci, se veliko čezmejnih kartičnih plačilnih transakcij v Uniji že izvaja ob upoštevanju najvišjih dovoljenih medbančnih provizij. Da bi zagotovili pošteno konkurenco na trgu storitev pridobivanja, bi bilo treba določbe v zvezi s čezmejnimi in domačimi transakcijami začeti uporabljati istočasno in v razumnem obdobju po začetku veljavnosti te uredbe, pri tem pa bi bilo treba upoštevati težavnost in kompleksnost prehoda shem plačilnih kartic, ki ga zahteva ta uredba.
- (17) Na trgu sta na voljo dve glavni vrsti kreditnih kartic. Pri kartici z odloženim plačilom se račun imetnika kartice bremeni s celotnim zneskom transakcije na predhodno točno določen datum, običajno enkrat na mesec, brez obresti. Pri drugih kreditnih karticah lahko imetnik kartice uporabi kreditno storitev, da povrne del zapadlih zneskov na poznejši datum, kot je bil določen, skupaj z obrestmi ter drugimi stroški.
- (18) Za vse plačilne transakcije z debetnimi in kreditnimi karticami bi morala biti določena najvišja dovoljena stopnja medbančne provizije.
- (19) Ocena učinka kaže, da bi bila prepoved medbančnih provizij za transakcije z debetnimi karticami koristna za sprejemanje in uporabo kartic in razvoj enotnega trga ter bi trgovcem in potrošnikom prinesla večje koristi kot višja omejitev. Poleg tega bi s tem preprečili negativne učinke, ki bi jih višja omejitev povzročila v nacionalnih shemah z zelo nizko ali ničelno medbančno provizijo za transakcije z debetnimi karticami, saj bi se stopnje provizij zaradi čezmejne razširitve ali novih udeležencev na trgu provizije dvignile na raven omejitve. Prepoved medbančnih provizij za transakcije z debetnimi karticami tudi zmanjšuje tveganje prenosa modela medbančnih provizij na nove, inovativne plačilne storitve, kot so mobilni in spletni sistemi.
- (20) Omejitve iz te uredbe temeljijo na tako imenovanem „preizkusu indiferentnosti trgovcev“, ki je nastal v ekonomski literaturi in s katerim se določi stopnja provizije, ki bi jo bil trgovec pripravljen plačati na podlagi primerjave stroškov pri kartičnih plačilih potrošnikov s stroški pri nekartičnih (gotovinskih) plačilih (ob upoštevanju provizije za storitve, ki se plača bankam pridobiteljicam, to je provizije, ki se zaračuna trgovcu, ter medbančne provizije). Tako se s spodbujanjem kartic, ki zagotavljajo večje transakcijske ugodnosti, spodbuja uporaba učinkovitih plačilnih instrumentov, hkrati pa se preprečujejo nesorazmerne provizije, ki se zaračunavajo trgovcem in bi drugim potrošnikom povzročile skrite stroške. Previsoke provizije, ki se zaračunavajo trgovcem, bi sicer lahko izhajale tudi iz kolektivnih sporazumov o medbančnih provizijah, ker trgovci zaradi strahu pred izgubo posla niso pripravljeni zavrniti dragih plačilnih instrumentov. Izkušnje so pokazale, da so zadevne stopnje sorazmerne, saj ne vzbujajo dvoma o delovanju mednarodnih kartičnih shem in ponudnikov plačilnih storitev. Pomenijo tudi ugodnosti za trgovce in potrošnike ter zagotavljajo pravno varnost.

- (21) Kot izhaja iz ocene učinka, so se medbančne provizije v nekaterih državah članicah kljub temu razvile tako, da lahko potrošniki izkoristijo ugodnosti učinkovitih trgov debetnih kartic v smislu sprejemanja in uporabe kartic, katerih medbančne provizije so nižje od stopnje indiferentnosti trgovcev. Države članice bi tako morale imeti možnost, da določijo nižje medbančne provizije za domače transakcije z debetnimi karticami.
- (22) Poleg tega bi bilo treba ohraniti možnost, da se omejitve višine medbančnih provizij izrazijo s pavšalnim zneskom, kar bi zagotovilo, da so provizije za debetne kartice določene na stroškovno učinkoviti ravni, pri čemer se upošteva struktura domačih trgov debetnih kartic. Pavšalni znesek bi lahko bil tudi spodbuda za uporabo kartičnih plačil za zneske majhnih vrednosti (v nadaljnjem besedilu: mikroplačila). Obstajati bi morala tudi možnost, da se tak pavšalni znesek uporabi v povezavi z odstotno stopnjo, če vsota takih medbančnih provizij ne presega določenega odstotka skupne letne vrednosti transakcij na domači ravni v okviru vsake sheme plačilnih kartic. Obstajati bi morala tudi možnost, da se določi nižja omejitev višine medbančne provizije za posamezno transakcijo in naloži fiksni najvišji dovoljeni znesek provizije kot omejitev zneska provizije, ki je posledica uporabljene odstotne stopnje na transakcijo.
- (23) Ob upoštevanju tega, da je namen te uredbe prvič doslej harmonizirati medbančne provizije v primeru, ko se obstoječe sheme debetnih kartic in medbančne provizije zelo razlikujejo, je treba poleg tega zagotoviti prožnost domačih trgov plačilnih kartic. Zato bi morale v razumnem prehodnem obdobju v zvezi z domačimi transakcijami z debetnimi karticami države članice imeti možnost, da se za vse domače transakcije z debetnimi karticami v okviru posamezne sheme plačilnih kartic uporabi ponderirana povprečna medbančna provizija, ki ne presega 0,2 % povprečne letne vrednosti transakcij vseh domačih transakcij z debetnimi karticami v okviru posamezne sheme plačilnih kartic. V razmerju do omejitve višine medbančne provizije, izračunane na podlagi letne povprečne vrednosti transakcij v okviru posamezne sheme plačilnih kartic, zadostuje, da ponudnik plačilnih storitev sodeluje v shemi plačilnih kartic (ali drugem dogovoru med ponudniki plačilnih storitev), v okviru katere se za vse domače transakcije z debetnimi karticami uporablja ponderirana povprečna medbančna provizija, ki ne presega 0,2 %. Tudi v tem primeru se lahko uporabi pavšalni znesek ali odstotna stopnja ali kombinacija obojega, če se upošteva najvišja dovoljena ponderirana povprečna provizija.
- (24) Za opredelitev ustreznih omejitev višine medbančnih provizij za domače transakcije z debetnimi karticami je primerno nacionalnim pristojnim organom, odgovornim za zagotavljanje skladnosti s to uredbo, omogočiti zbiranje informacij glede obsega in vrednosti za vse transakcije z debetnimi karticami v okviru posamezne sheme plačilnih kartic ali transakcije z debetnimi karticami enega ali več ponudnikov plačilnih storitev. Sheme plačilnih kartic in ponudniki plačilnih storitev bi posledično morali biti dolžni nacionalnim pristojnim organom zagotavljati zadevne podatke na način ter v rokih, ki jih določijo ti organi. Obveznosti poročanja bi morali razširiti tudi na ponudnike plačilnih storitev, kot so izdajatelji ali pridobitelji, in ne le na sheme plačilnih kartic, s čimer bi zagotovili, da bi bile vse zadevne informacije na voljo pristojnim organom, ki bi morali imeti možnost vedno zahtevati, da se te informacije zbirajo v okviru sheme plačilnih kartic. Poleg tega je pomembno, da države članice zagotovijo ustrezno raven razkritja zadevnih informacij glede veljavnih omejitev višine medbančnih provizij. Glede na dejstvo, da sheme plačilnih kartic načeloma niso ponudniki plačilnih storitev, ki so predmet bonitetnega nadzora, lahko pristojni organi zahtevajo, da informacije, ki jih posredujejo ti subjekti, potrdi neodvisni revizor.
- (25) Nekateri plačilni instrumenti na domači ravni omogočajo plačniku, da odredi kartične plačilne transakcije, pri katerih shema plačilnih kartic ne razlikuje, ali gre za transakcije z debetno ali kreditno kartico. Izbire imetnika kartice shemi plačilnih kartic in pridobitelju niso znane; sheme plačilnih kartic zato nimajo možnosti uporabe različnih omejitev, ki jih ta uredba nalaga za transakcije z debetnimi in kreditnimi karticami, ki jih je mogoče razlikovati na podlagi dogovorjene časovne razporeditve za bremenitev plačilnih transakcij. Glede na potrebo po ohranitvi funkcionalnosti obstoječih poslovnih modelov, pri čemer se je treba izogniti neupravičenim ali pretiranim stroškom zagotavljanja skladnosti z zakonodajo, hkrati pa je treba zagotoviti enake konkurenčne pogoje med različnimi kategorijami plačilnih kartic, je primerno za take domače plačilne transakcije z „univerzalnimi karticami“ uporabiti enako pravilo, kot ga ta uredba nalaga za transakcije z debetnimi karticami. Vendar pa bi bilo treba tem plačilnim instrumentom dovoliti daljši rok za prilagoditev. Države članice bi morale imeti možnost, da z odstopanjem od navedenega v prehodnem obdobju 18 mesecev po začetku veljavnosti te uredbe določijo najvišji delež domačih plačilnih transakcij z „univerzalnimi karticami“, ki štejejo za enakovredne transakcijam s kreditnimi karticami. Na primer omejitev za kreditne kartice bi se lahko uporabila za določen delež skupne vrednosti transakcij za trgovce ali pridobitelje. Matematični rezultat določb bi bil tako enakovreden uporabi enotne omejitve višine medbančnih provizij za domače plačilne transakcije z univerzalnimi karticami.

- (26) Ta uredba bi morala zajemati vse transakcije, pri katerih se ponudnik plačilnih storitev plačnika in ponudnik plačilnih storitev prejemnika plačila nahajata v Uniji.
- (27) V skladu z načelom tehnološke nevtralnosti iz Evropske digitalne agende bi se morala ta uredba uporabljati za kartične plačilne transakcije ne glede na okolje, v katerem se izvede transakcija, tudi prek maloprodajnih plačilnih instrumentov in storitev, ki se izvajajo zunaj spleta, prek spleta ali mobilno.
- (28) Kartične plačilne transakcije se na splošno izvajajo na podlagi dveh glavnih poslovnih modelov, in sicer t. i. tristranskih shem plačilnih kartic (imetnik kartice – shema pridobivanja in izdajanja – trgovec) in štiristranskih shem plačilnih kartic (imetnik kartice – banka izdajateljica – banka pridobiteljica – trgovec). Veliko štiristranskih shem plačilnih kartic uporablja eksplicitno medbančno provizijo, večinoma večstransko. Zaradi priznanja obstoja implicitnih medbančnih provizij in zagotavljanja enakih konkurenčnih pogojev bi bilo treba tristranske sheme plačilnih kartic, ki ponudnike plačilnih storitev uporabljajo kot izdajatelje ali pridobitelje, obravnavati kot štiristranske sheme plačilnih kartic in zanje uporabljati enaka pravila, medtem ko bi se morali preglednost in drugi ukrepi v zvezi s poslovnimi pravili uporabljati za vse ponudnike. Vendar je ob upoštevanju posebnosti, ki obstajajo za to vrsto tristranskih shem, primerno omogočiti prehodno obdobje, v katerem se države članice lahko odločijo, da ne uporabijo pravil glede omejitve višine medbančnih provizij, če imajo take sheme zelo omejen tržni delež v zadevni državi članici.
- (29) Storitve izdajanja temelji na pogodbenem razmerju med izdajateljem plačilnega instrumenta in plačnikom, ne glede na to, ali izdajatelj razpolaga s sredstvi v imenu plačnika. Izdajatelj da plačilne kartice na voljo plačniku, odobri transakcije na terminalih ali njim enakovrednih napravah in pridobitelju lahko zagotavlja plačilo za transakcije, ki so skladne s predpisi zadevne sheme. Zato sama distribucija plačilnih kartic ali tehnične storitve, kot sta zgolj obdelovanje in hramba podatkov, ne šteje za izdajanje.
- (30) Storitve pridobivanja zajemajo vrsto operacij od odobritve kartične plačilne transakcije do prenosa sredstev na plačilni račun prejemnika plačila. Odvisno od države članice in vzpostavljenega poslovnega modela se organizacija storitve pridobivanja razlikuje. Zato ponudnik plačilnih storitev, ki plača medbančno provizijo, ni vedno v neposrednem pogodbenem razmerju s prejemnikom plačila. Vendar bi morali biti posredniki, ki opravljajo del storitev pridobivanja, nimajo pa neposrednega pogodbenega razmerja s prejemnikom plačila, vseeno zajeti v opredelitvi pridobitelja iz te uredbe. Storitve pridobivanja ni odvisna od tega, ali pridobitelj razpolaga s sredstvi v imenu prejemnika plačila. Tehnične storitve, kot so zgolj obdelovanje in hramba podatkov ali obratovanje terminalov, ne štejejo za pridobivanje.
- (31) Pomembno je zagotoviti, da se določbe v zvezi z medbančnimi provizijami, ki jih plačajo ali prejmejo ponudniki plačilnih storitev, ne zaobhajajo z drugimi pritoki provizij, ki jih prejmejo izdajatelji. V ta namen bi morali „neto plačilo“ provizij, ki jih, vključno z morebitnimi provizijami za dovoljenja, izdajatelj plača shemi plačilnih kartic, pridobitelju ali kateremu koli drugemu posredniku oziroma jih od le-teh prejme, šteti za medbančno provizijo. Pri izračunu medbančne provizije bi bilo treba zaradi preverjanja, ali prihaja do zaobhajanja, upoštevati celoten znesek razlike med plačili ali spodbudami, ki jih izdajatelj prejme od sheme plačilnih kartic v zvezi z reguliranimi transakcijami, ter provizijami, ki jih izdajatelj plača shemi plačilnih kartic. Zadevna plačila, spodbude in provizije bi lahko bili neposredni (to je na podlagi obsega ali specifični za posamezno transakcijo) ali posredni (vključno s spodbudami za trženje, nagradami in popusti za doseganje določenih obsegov transakcij). Pri preverjanju, ali prihaja do zaobhajanja določb te uredbe, bi bilo treba zlasti upoštevati dobičke izdajateljev, ustvarjene iz posebnih programov, ki jih skupaj izvajajo izdajatelji in sheme plačilnih kartic, prihodke iz obdelave in podeljevanja licenc ter druge provizije, ki so vir prihodkov za sheme plačilnih kartic. Pri oceni, ali morda prihaja do zaobhajanja določb te uredbe, bi lahko upoštevali tudi izdajanje plačilnih kartic v tretjih državah, če je to ustrezno in če to potrjujejo drugi objektivni dejavniki.
- (32) Potrošniki običajno niso seznanjeni s provizijami, ki jih trgovci plačujejo za plačilni instrument, ki ga uporabljajo. Hkrati lahko razne spodbujevalne prakse, ki jih uporabljajo izdajatelji (kot so potovalni vavčerji, nagrade, popusti, povračila, brezplačna zavarovanja itd.), potrošnike usmerjajo v uporabo plačilnih instrumentov, s čimer izdajateljem ustvarjajo visoke provizije. Temu bi se bilo mogoče izogniti tako, da bi se ukrepi, ki nalagajo omejitve za medbančne provizije, uporabljali le za plačilne kartice, ki so postale množični produkt in jih trgovci na splošno težko zavrnejo zaradi njihovega razširjenega izdajanja in uporabe (to je potrošniške debetne in kreditne kartice). Zaradi učinkovitejšega delovanja trga v nereguliranih delih sektorja in omejitve prenosa poslov iz reguliranih v neregulirane dele sektorja je treba sprejeti vrsto ukrepov, vključno z ločevanjem sheme in infrastrukture, usmerjanjem plačnika s strani prejemnika plačila ter selektivnim sprejemanjem plačilnih instrumentov s strani prejemnika plačila.

- (33) Ločevanje sheme in infrastrukture bi moralo vsem obdelovalcem omogočiti, da med seboj konkurirajo za potrošnike shem. Ker so stroški obdelave pomemben del skupnih stroškov sprejemanja kartic, je pomembno, da je ta del vrednostne verige odprt za učinkovito konkurenco. Na podlagi ločevanja sheme in infrastrukture bi morali biti kartične sheme in obdelovalci neodvisni v smislu računovodstva, organizacije in postopka odločanja. Ne bi smeli izvajati diskriminacije, na primer tako, da bi drug drugega obravnavali prednostno ali si izmenjevali zaupne informacije, ki niso na voljo njihovim tekmečem v zadevnem segmentu trga, da bi svojim tekmečem v zadevnem segmentu trga nalagali prekomerne zahteve v zvezi z informacijami, drug drugemu navzkrižno subvencionirali dejavnosti ali vzpostavljali ureditve deljenega upravljanja. Takšne diskriminatorne prakse prispevajo k razdrobljenosti trga, negativno vplivajo na vstop novih udeležencev na trg in preprečujejo pojav vseevropskih udeležencev, s čimer ovirajo dokončno vzpostavitev notranjega trga na področju kartičnih plačil ter spletnih in mobilnih plačil na podlagi kartic ter tako škodijo trgovcem, podjetjem in potrošnikom.
- (34) Pravila sheme, ki jih uporabljajo sheme plačilnih kartic, in prakse, ki jih uporabljajo ponudniki plačilnih storitev, trgovcev in potrošnikov običajno namerno ne seznanjajo z razlikami v provizijah ter zmanjšujejo preglednost trga, na primer s „poenotenjem“ provizij ali prepovedjo za trgovce, da bi pri karticah s povezanimi blagovnimi znamkami izbrali cenejšo blagovno znamko kartice ali spodbujali potrošnike k uporabi takih cenejših kartic. Tudi če so trgovci seznanjeni z različnimi stroški, je njihova možnost ukrepanja za znižanje provizij pogosto omejena s pravili sheme.
- (35) Stroški plačilnih instrumentov so za prejemnika plačila različni, pri čemer so nekateri instrumenti dražji od drugih. Prejemnik plačila bi moral imeti v skladu z Direktivo 2007/64/ES pravico prosto usmerjati plačnike v uporabo določenega plačilnega instrumenta, razen kadar je določen plačilni instrument zakonsko predpisan za posamezne kategorije plačil ali ga ni mogoče zavrniti zaradi statusa zakonitega plačilnega sredstva. Kartične sheme in ponudniki plačilnih storitev nalagajo prejemnikom plačil v zvezi s tem več omejitev, kar na primer vključuje omejitve za prejemnika plačila v zvezi z zavračanjem posameznih plačilnih instrumentov za majhne zneske in zagotavljanjem informacij plačniku o provizijah, ki jih mora prejemnik plačila plačati za posamezne plačilne instrumente, ali omejitev za prejemnika plačila v zvezi s številom blagajn v njegovi trgovini, ki sprejemajo posamezne plačilne instrumente. Te omejitve bi bilo treba odpraviti.
- (36) Kadar prejemnik plačila usmeri plačnika v uporabo določenega plačilnega instrumenta, prejemnik plačila ne bi smel plačniku zaračunati nobenih provizij za uporabo plačilnih instrumentov, katerih medbančne provizije ureja ta uredba, ker so prednosti zaračunavanja doplačil v takšnih primerih omejene in povečujejo zapletenost trga.
- (37) Pravilo spoštovanja vseh kartic je dvojna obveznost, ki jo izdajatelji in sheme plačilnih kartic nalagajo prejemnikom plačila, in sicer da morajo sprejeti vse kartice iste blagovne znamke ne glede na različne stroške teh kartic (spoštovanje vseh produktov) ter ne glede na posamezno banko izdajateljico, ki je kartico izdala (spoštovanje vseh izdajateljev). Potrošniku je v interesu, da prejemniki plačila v zvezi z isto kategorijo kartic ne morejo diskriminirati med izdajatelji ali imetniki kartic, sheme plačilnih kartic in ponudniki plačilnih storitev pa mu lahko naložijo takšno obveznost. Zato je „spoštovanje vseh izdajateljev“ kot del pravila spoštovanja vseh kartic upravičeno pravilo sheme plačilnih kartic, saj prejemnikom plačila preprečuje diskriminiranje med posameznimi bankami, ki so izdale kartico. „Spoštovanje vseh produktov“ je pravzaprav praksa vezave, ki učinkuje tako, da sprejemanje kartic z nizkimi provizijami veže na sprejemanje kartic z visokimi provizijami. Odprava „spoštovanja vseh produktov“ kot dela pravila spoštovanja vseh kartic bi trgovcem omogočila omejitev izbire plačilnih kartic, ki jih ponujajo, le na plačilne kartice z nizkimi ali nižjimi stroški, kar bi bilo zaradi nižjih stroškov trgovcev ugodno tudi za potrošnike. Trgovci, ki sprejemajo debetne kartice, tako ne bi bili prisiljeni sprejemati kreditnih kartic, tisti, ki sprejemajo kreditne kartice, pa ne bi bili prisiljeni sprejemati komercialnih kartic. Za zaščito potrošnika in njegove zmožnosti, da čim pogosteje uporablja plačilne kartice, pa bi bilo treba trgovcem naložiti obveznost, da sprejmejo kartice, za katere veljajo enake zakonsko določene medbančne provizije, samo če so te izdane pod enako blagovno znamko in so enake kategorije (predplačniška kartica, debetna kartica ali kreditna kartica). S takšno omejitvijo bi se zagotovilo tudi konkurenčnejše okolje za kartice, katerih medbančnih provizij ne ureja ta uredba, saj bi se povečala pogajalska moč trgovcev v zvezi s pogoji, pod katerimi sprejemajo te kartice. Te omejitve bi morale biti omejene in sprejemljive le zaradi okrepitve varstva potrošnikov, da bi bila potrošnikom zagotovljena ustrezna raven gotovosti glede tega, ali bodo trgovci sprejeli njihove plačilne kartice.

- (38) Ponudniki plačilnih storitev bi morali tako s tehničnega kot komercialnega vidika zagotoviti jasno razlikovanje med potrošniškimi in komercialnimi karticami. Zato je pomembno, da se komercialna kartica opredeli kot plačilni instrument, ki se uporablja le za poslovne izdatke, s katerimi se bremenijo neposredno račun podjetja ali osebe javnega sektorja ali samozaposlene fizične osebe.
- (39) Prejemnikom plačil in plačnikom bi bilo treba omogočiti, da lahko prepoznajo različne kategorije kartic. Zato bi morale biti različne blagovne znamke in kategorije prepoznavne elektronsko in za novo izdane kartične plačilne instrumente vidno na napravi. Poleg tega bi moral biti plačnik na zadevnem prodajnem mestu obveščen o sprejemanju svojega plačilnega instrumenta ali instrumentov. Potrebno je, da prejemnik plačila plačnika obvesti o kakršnih koli omejitvah glede uporabe določene blagovne znamke ob enakem času in pod enakimi pogoji, kot ga obvesti o sprejemanju določene blagovne znamke.
- (40) Zaradi zagotavljanja učinkovite konkurence med blagovnimi znamkami je pomembno, da uporabniki sami izberejo plačilno aplikacijo in da jim izbire ne vsiljuje nabavni trg, to so sheme plačilnih kartic oziroma ponudniki ali obdelovalci plačilnih storitev. Taka ureditev plačnikom in prejemnikom plačil ne bi smela preprečevati, da nastavijo samodejno izbiro aplikacije, če je to tehnično izvedljivo, pod pogojem, da je to izbiro mogoče spremeniti za vsako transakcijo.
- (41) Da se zagotovi možnost povrnitve škode v primeru nepravilne uporabe te uredbe ali v primeru sporov med uporabniki in ponudniki plačilnih storitev, bi morale države članice določiti ustrezne in učinkovite izvensodne pritožbene postopke in postopke za izvensodno reševanje sporov ali sprejeti enakovredne ukrepe. Države članice bi morale določiti pravila o kaznih, ki se bodo uporabljale za kršitve te uredbe, ter zagotoviti, da bodo te kazni učinkovite, sorazmerne in odvračilne ter da se bodo izvajale.
- (42) Komisija bi morala predložiti poročilo z analizo različnih učinkov te uredbe na delovanje trga. Pomembno je, da ima Komisija možnost zbirati informacije, potrebne za pripravo tega poročila, in da pristojni organi tesno sodelujejo s Komisijo za zbiranje podatkov.
- (43) Ker ciljev te uredbe, in sicer določitve enotnih zahtev za kartične plačilne transakcije ter spletne in mobilne transakcije na podlagi kartic, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.
- (44) Ta uredba spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, priznana zlasti z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah, predvsem pravico do učinkovitega pravnega sredstva in poštenega sojenja, svobodo gospodarske pobude in varstvo potrošnikov, ter jo je treba uporabljati v skladu z navedenimi pravicami in načeli –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Področje uporabe

1. Ta uredba določa enotne tehnične in poslovne zahteve za kartične plačilne transakcije, izvedene v Uniji, pri čemer se ponudnik plačilnih storitev plačnika in ponudnik plačilnih storitev prejemnika plačila nahajata v Uniji.
2. Ta uredba se ne uporablja za storitve, ki temeljijo na posebnih plačilnih instrumentih, katerih uporaba je omejena in ki izpolnjujejo enega od naslednjih pogojev:
  - (a) instrumenti, ki imetniku omogočajo nakup blaga ali storitev samo v prostorih izdajatelja ali v okviru omejene mreže ponudnikov storitev na podlagi neposrednega poslovnega dogovora s poklicnim izdajateljem;
  - (b) instrumenti, ki jih je mogoče uporabljati samo za nakup zelo omejenega izbora blaga ali storitev;
  - (c) instrumenti, ki so veljavni samo v eni državi članici, izdani na zahtevo podjetja ali osebe javnega sektorja, ki jih regulira nacionalni ali regionalni javni organ za posebne socialne ali davčne namene za nakup posebnega blaga ali storitev od ponudnikov, ki so sklenili poslovni dogovor z izdajateljem.

3. Poglavje II se ne uporablja za:
  - (a) transakcije s komercialnimi karticami;
  - (b) dvige gotovine na bankomatih ali na okencu ponudnika plačilnih storitev, in
  - (c) transakcije s plačilnimi karticami, ki jih izdajajo tristranske sheme plačilnih kartic.
4. Člen 7 se ne uporablja za tristranske sheme plačilnih kartic.
5. Če tristranska shema plačilnih kartic podeljuje licenco drugim ponudnikom plačilnih storitev za izdajanje kartičnih plačilnih instrumentov ali pridobivanje kartičnih plačilnih transakcij, ali za oboje, ali izdaja kartične plačilne instrumente s partnerjem, ki souporablja blagovno znamko, ali prek posrednika, se šteje za štiristransko shemo plačilnih kartic. Vendar se lahko do 9. decembra 2018 v razmerju do domačih plačilnih transakcij takšna tristranska shema plačilnih kartic izvzame iz obveznosti iz poglavja II, če kartične plačilne transakcije, izvršene v državi članici v okviru takšne tristranske sheme plačilnih kartic, na letni osnovi ne presežejo 3 % vrednosti vseh kartičnih plačilnih transakcij, izvršenih v tej državi članici.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

1. „pridobitelj“ pomeni ponudnika plačilnih storitev, ki je v pogodbenem razmerju s prejemnikom plačila z namenom sprejemati in obdelovati kartične plačilne transakcije, posledica česar je prenos sredstev prejemniku plačila;
2. „izdajatelj“ pomeni ponudnika plačilnih storitev, ki je v pogodbenem razmerju, da bi plačniku zagotovil plačilni instrument, s katerim se odrejajo in obdelujejo kartične plačilne transakcije plačnika;
3. „potrošnik“ pomeni fizično osebo, ki pri pogodbah o plačilnih storitvah, ki jih zajema ta uredba, deluje zunaj področja svoje trgovske, poslovne ali poklicne dejavnosti;
4. „transakcija z debetno kartico“ pomeni kartično plačilno transakcijo, tudi s predplačniškimi karticami, ki ni transakcija s kreditno kartico;
5. „transakcija s kreditno kartico“ pomeni kartično plačilno transakcijo, kjer znesek transakcije na določen predhodno dogovorjen datum v koledarskem mesecu v celoti ali deloma bremeni plačnika v skladu s predhodno dogovorjeno kreditno storitvijo, z obrestmi ali brez njih;
6. „komercialna kartica“ pomeni kakršen koli kartični plačilni instrument, izdan podjetjem ali osebam javnega sektorja ali samozaposlenim fizičnim osebam, ki se lahko uporablja samo za poslovne izdatke, kjer plačila, izvršena s takšnimi karticami, neposredno bremenijo račun podjetja ali osebe javnega sektorja ali samozaposlene fizične osebe;
7. „kartična plačilna transakcija“ pomeni storitev, opravljeno na podlagi infrastrukture sheme plačilnih kartic in poslovnih pravil za izvedbo plačilne transakcije s kakršno koli kartico oziroma telekomunikacijsko, digitalno ali IT napravo ali programsko opremo, če je posledica tega transakcija z debetno ali kreditno kartico. Kartične plačilne transakcije izključujejo transakcije, ki temeljijo na drugih vrstah plačilnih storitev;
8. „čezmejna plačilna transakcija“ pomeni kartično plačilno transakcijo, kjer se izdajatelj in pridobitelj nahajata v različnih državah članicah ali kjer je kartični plačilni instrument izdal izdajatelj, ki se nahaja v drugi državi članici kot prodajno mesto;
9. „domača plačilna transakcija“ pomeni vsako kartično plačilno transakcijo, ki ni čezmejna plačilna transakcija;
10. „medbančna provizija“ pomeni provizijo, ki je za vsako transakcijo neposredno ali posredno (to je prek tretje strani) poravnana med izdajateljem in pridobiteljem, ki sodelujeta pri kartični plačilni transakciji. Neto plačilo ali drugo dogovorjeno nadomestilo se šteje za del medbančne provizije;
11. „neto plačilo“ pomeni celoten neto znesek plačil, popustov ali spodbud, ki jih izdajatelj prejme od sheme plačilnih kartic, pridobitelja ali katerega koli drugega posrednika v zvezi s kartičnimi plačilnimi transakcijami ali povezanimi dejavnostmi;

12. „provizija, ki se zaračuna trgovcu“ pomeni provizijo, ki jo prejemnik plačila plača pridobitelju v zvezi s kartičnimi plačilnimi transakcijami;
13. „prejemnik plačila“ pomeni fizično ali pravno osebo, ki je predvideni prejemnik sredstev, ki so bila predmet plačilne transakcije;
14. „plačnik“ pomeni fizično ali pravno osebo, ki je imetnik plačilnega računa in odredi plačilni nalog v breme tega plačilnega računa, ali, če plačilni račun ne obstaja, fizično ali pravno osebo, ki izda plačilni nalog;
15. „plačilna kartica“ pomeni kategorijo plačilnega instrumenta, ki omogoča plačniku, da odredi transakcijo z debetno ali kreditno kartico;
16. „shema plačilnih kartic“ pomeni enoten sklop pravil, praks, standardov in/ali izvedbenih smernic za izvrševanje kartičnih plačilnih transakcij, ki je ločen od kakršne koli infrastrukture ali plačilnega sistema, ki podpira njeno delovanje, in v katero je vključen kateri koli posebni organ odločanja, organizacija ali subjekt, odgovoren za delovanje sheme;
17. „štiristranska shema plačilnih kartic“ pomeni shemo plačilnih kartic, v okviru katere so kartične plačilne transakcije izvršene s plačilnega računa plačnika na plačilni račun prejemnika plačila na podlagi posredovanja sheme, izdajatelja (na strani plačnika) in pridobitelja (na strani prejemnika plačila);
18. „tristranska shema plačilnih kartic“ pomeni shemo plačilnih kartic, pri kateri sama shema zagotavlja storitve pridobivanja in izdajanja, kartične plačilne transakcije pa so izvršene s plačilnega računa plačnika na plačilni račun prejemnika plačila v shemi. Če tristranska shema plačilnih kartic podeljuje licenco drugim ponudnikom plačilnih storitev za izdajanje kartičnih plačilnih instrumentov ali pridobivanje kartičnih plačilnih transakcij, ali za oboje, ali izdaja kartične plačilne instrumente s partnerjem, ki souporablja blagovno znamko, ali prek posrednika, se šteje za štiristransko shemo plačilnih kartic;
19. „plačilni instrument“ pomeni vsako napravo oziroma naprave, prilagojene posamezniku, in/ali niz postopkov, dogovorjenih med uporabnikom plačilnih storitev in ponudnikom plačilnih storitev, ki se uporablja za odreditev plačilnega naloga;
20. „kartični plačilni instrument“ pomeni kakršen koli plačilni instrument, vključno s kartico, mobilnim telefonom, računalnikom ali kakršno koli drugo tehnološko napravo z ustrežno plačilno aplikacijo, s katerim lahko plačnik odredi kartično plačilno transakcijo, ki ni kreditni prenos ali direktna bremenitev iz člena 2 Uredbe (EU) št. 260/2012;
21. „plačilna aplikacija“ pomeni računalniško programsko opremo ali enakovredno aplikacijo, naloženo na napravo, ki omogoča odrejanje kartičnih plačilnih transakcij, plačniku pa omogoča izdajanje plačilnih nalogov;
22. „plačilni račun“ pomeni račun, odprt v imenu enega ali več uporabnikov plačilnih storitev, ki se uporablja za izvrševanje plačilnih transakcij, tudi prek posebnega računa za elektronski denar, kot je opredeljen v točki 2 člena 2 Direktive 2009/110/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾;
23. „plačilni nalog“ pomeni vsako navodilo plačnika svojemu ponudniku plačilnih storitev, s katerim zahteva izvršitev plačilne transakcije;
24. „ponudnik plačilnih storitev“ pomeni katero koli fizično ali pravno osebo, pooblaščen za opravljanje plačilnih storitev iz Priloge k Direktivi 2007/64/ES ali priznana za izdajatelja elektronskega denarja v skladu s členom 1(1) Direktive 2009/110/ES. Ponudnik plačilnih storitev je lahko izdajatelj, pridobitelj ali oboje;
25. „uporabnik plačilnih storitev“ pomeni fizično ali pravno osebo, ki uporablja plačilne storitve kot plačnik ali prejemnik plačila ali oboje;
26. „plačilna transakcija“ pomeni dejanje prenosa sredstev, ki ga odredi plačnik ali prejemnik plačila ali ki je odrejen v imenu plačnika, pri čemer je to dejanje neodvisno od obveznosti med plačnikom in prejemnikom plačila, na katerih temelji;
27. „obdelava“ pomeni opravljanje storitev obdelave plačilne transakcije v smislu ukrepov, potrebnih za izvedbo navodila za plačilo med pridobiteljem in izdajateljem;
28. „obdelovalec“ pomeni vsako fizično ali pravno osebo, ki opravlja storitve obdelave plačilne transakcije;

⁽¹⁾ Direktiva 2009/110/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti ter nadzoru skrbnega in varnega poslovanja institucij za izdajo elektronskega denarja ter o spremembah direktiv 2005/60/ES in 2006/48/ES in razveljavitvi Direktive 2000/46/ES (UL L 267, 10.10.2009, str. 7).

29. „prodajno mesto“ pomeni naslov fizičnega prostora trgovca, na katerem se odredi plačilna transakcija. Vendar pa je:
- (a) v primeru prodaje na daljavo ali pogodb, sklenjenih na daljavo (to je e-trgovanje), opredeljenih v točki 7 člena 2 Direktive 2011/83/EU, prodajno mesto naslov stalne poslovne enote, na katerem trgovec opravlja svojo dejavnost, ne glede na lokacijo spletnega mesta ali strežnika, in preko katerega se odredi plačilna transakcija;
  - (b) v primeru, da trgovec nima stalne poslovne enote, prodajno mesto naslov, za katerega ima trgovec veljavno dovoljenje za opravljanje dejavnosti in preko katerega se odredi plačilna transakcija;
  - (c) v primeru, da trgovec nima stalne poslovne enote in nima veljavnega dovoljenja za opravljanje dejavnosti, prodajno mesto naslov za pošiljanje pošte, kar zadeva plačilo davkov v zvezi s prodajnimi dejavnostmi, preko katerega se odredi plačilna transakcija;
30. „plačilna blagovna znamka“ pomeni vsako stvarno ali digitalno ime, izraz, znak, simbol oziroma njihovo kombinacijo, ki lahko označuje, v okviru katere sheme plačilnih kartic se izvajajo kartične plačilne transakcije;
31. „povezovanje blagovnih znamk“ pomeni vključitev dveh ali več plačilnih blagovnih znamk ali plačilnih aplikacij iste blagovne znamke v isti kartični plačilni instrument;
32. „souporaba blagovnih znamk“ pomeni vključitev vsaj ene plačilne blagovne znamke in vsaj ene neplačilne blagovne znamke v isti kartični plačilni instrument;
33. „debetna kartica“ pomeni kategorijo plačilnega instrumenta, ki omogoča plačniku, da odredi transakcijo z debetno kartico, razen transakcij s predplačniškimi karticami;
34. „kreditna kartica“ pomeni kategorijo plačilnega instrumenta, ki omogoča plačniku, da odredi transakcijo s kreditno kartico;
35. „predplačniška kartica“ pomeni kategorijo plačilnega instrumenta, na kateri je shranjen elektronski denar, opredeljen v točki 2 člena 2 Direktive 2009/110/ES.

POGLAVJE II

MEDBANČNE PROVIZIJE

Člen 3

Medbančne provizije za transakcije s potrošniškimi debetnimi karticami

1. Ponudniki plačilnih storitev za nobeno transakcijo z debetno kartico ne nudijo ali zahtevajo medbančne provizije za posamezno transakcijo, ki presega 0,2 % vrednosti transakcije.
2. Za domače transakcije z debetnimi karticami lahko države članice:
  - (a) določijo omejitev višine medbančne provizije za posamezno transakcijo, izraženo z odstotno stopnjo, ki je nižja od provizije iz odstavka 1, in lahko naložijo fiksni najvišji dovoljeni znesek provizije kot omejitev zneska provizije, ki je posledica uporabljene odstotne stopnje, ali
  - (b) ponudnikom plačilnih storitev dovolijo uporabo medbančne provizije za posamezno transakcijo, ki ni višja od 0,05 EUR, oziroma ustrezno vrednost v nacionalni valuti države članice, v kateri euro ni uradna valuta, na dan 8. junija 2015, ki se revidira vsakih pet let ali kadar koli pride do občutne spremembe menjalnih tečajev. Ta medbančna provizija za posamezno transakcijo se lahko kombinira tudi z najvišjo odstotno stopnjo, ki ne presega 0,2 %, pod stalnim pogojem, da vsota medbančnih provizij sheme plačilnih kartic ne presega 0,2 % skupne letne vrednosti transakcij pri domačih transakcijah z debetnimi karticami v okviru vsake sheme plačilnih kartic.
3. V zvezi z domačimi transakcijami z debetno kartico lahko države članice do 9. decembra 2020 ponudnikom plačilnih storitev dovolijo, da uporabljajo ponderirano povprečno medbančno provizijo, ki ne presega 0,2 % povprečne letne vrednosti vseh domačih transakcij z debetno kartico v okviru posamezne sheme plačilnih kartic. Države članice lahko določijo nižjo ponderirano povprečno omejitev višine medbančnih provizij, ki se uporablja za vse domače transakcije z debetno kartico.
4. Povprečne letne vrednosti transakcij iz odstavkov 2 in 3 se izračunajo na letni osnovi od 1. januarja do 31. decembra in se začnejo uporabljati s 1. aprilom naslednjega leta. Referenčno obdobje za prvi izračun takšne vrednosti se začne 15 koledarskih mesecev pred datumom uporabe odstavkov 2 in 3 in se konča tri koledarske mesece pred tem datumom.

5. Pristojni organi iz člena 13 od shem plačilnih kartic in/ali ponudnikov plačilnih storitev pisno zahtevajo, da jim predložijo vse potrebne informacije za preverjanje pravilne uporabe odstavkov 3 in 4 tega člena. Te informacije se pristojnim organom pošljejo pred 1. marcem leta, ki sledi referenčnemu obdobju iz prvega stavka odstavka 4. Vse druge informacije, ki omogočajo pristojnemu organu, da preveri skladnost z določbami tega poglavja, se pošljejo pristojnim organom na podlagi njihovega pisnega zahtevka in v roku, ki ga določijo. Pristojni organi lahko zahtevajo, da takšne informacije potrdi neodvisni revizor.

Člen 4

Medbančne provizije za transakcije s potrošniškimi kreditnimi karticami

Ponudniki plačilnih storitev za nobeno transakcijo s kreditno kartico ne nudijo ali zahtevajo medbančne provizije za posamezno transakcijo, ki presega 0,3 % vrednosti transakcije. Države članice lahko za domače transakcije s kreditnimi karticami določijo nižjo omejitev višine medbančnih provizij za posamezno transakcijo.

Člen 5

Prepoved zaobhajanja

Za namene uporabe omejitev iz členov 3 in 4 se vsako dogovorjeno nadomestilo, vključno z neto plačilom, z enakovrednim namenom ali učinkom kot medbančna provizija, ki ga izdajatelj prejme od sheme plačilnih kartic, pridobitelja ali katerega koli drugega posrednika v zvezi s plačilnimi transakcijami ali povezanimi dejavnostmi, obravnava kot del medbančne provizije.

POGLAVJE III

POSLOVNA PRAVILA

Člen 6

Podeljevanje licenc

1. V licenčnih pogodbah ali pravilih sheme plačilnih kartic za izdajanje plačilnih kartic ali pridobivanje kartičnih plačilnih transakcij so prepovedane vsakršne ozemeljske omejitve znotraj Unije ali pravila z enakovrednim učinkom.
2. V licenčnih pogodbah ali pravilih sheme plačilnih kartic za izdajanje plačilnih kartic ali pridobivanje kartičnih plačilnih transakcij je prepovedana vsakršna zahteva ali obveznost, ki določa pridobitev licence za določeno državo ali pooblastila za čezmejno poslovanje, ali pravilo z enakovrednim učinkom.

Člen 7

Ločevanje sheme plačilnih kartic in obdelovalcev

1. Sheme plačilnih kartic in obdelovalci:
  - (a) so neodvisni v smislu postopkov računovodstva, organizacije in odločanja;
  - (b) ne predstavljajo cen za shemo plačilnih kartic in dejavnosti obdelave na povezan način ter takih dejavnosti navzkrižno ne subvencionirajo;
  - (c) na noben način ne izvajajo diskriminacije med svojimi podružnicami ali delničarji na eni strani ter uporabniki shem plačilnih kartic in drugimi pogodbenimi partnerji na drugi strani, zlasti nobene storitve, ki jo nudijo, nikakor ne pogojujejo s tem, da bi njihov pogodbeni partner moral sprejeti katero koli drugo storitev, ki jo nudijo.
2. Pristojni organ države članice, v kateri je registrirani sedež sheme, lahko zahteva, da shema plačilnih kartic predloži neodvisno poročilo, ki potrjuje njeno skladnost z odstavkom 1.
3. Sheme plačilnih kartic dopuščajo možnost, da se sporočila o avtorizaciji in kliringu posameznih kartičnih plačilnih transakcij ločijo ter da jih obdelajo različni obdelovalci.
4. V pravilih za obdelavo, ki jih izvajajo sheme plačilnih kartic, je prepovedana kakršna koli ozemeljska diskriminacija.

5. Obdelovalci znotraj Unije zagotovijo, da je njihov sistem tehnično interoperabilen z drugimi sistemi obdelovalcev znotraj Unije, in sicer na podlagi standardov, ki so jih razvili mednarodni ali evropski organi za standardizacijo. Poleg tega sheme plačilnih kartic ne sprejemajo ali uporabljajo poslovnih pravil, ki omejujejo interoperabilnost med obdelovalci znotraj Unije.

6. Evropski bančni organ (EBA) lahko po posvetovanju s svetovalno skupino iz člena 41 Uredbe (EU) št. 1093/2010 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ pripravi osnutke regulativnih tehničnih standardov, s katerimi določi zahteve, ki jih morajo upoštevati sheme plačilnih kartic in obdelovalci, da bi zagotovili uporabo točke (a) odstavka 1 tega člena.

EBA navedene osnutke regulativnih tehničnih standardov predloži Komisiji do 9. decembra 2015.

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejetje regulativnih tehničnih standardov iz prvega pododstavka tega odstavka v skladu s členi 10 do 14 Uredbe (EU) št. 1093/2010.

Člen 8

Povezovanje blagovnih znamk in izbira plačilne blagovne znamke ali plačilne aplikacije

1. Prepovedana so kakršna koli pravila shem plačilnih kartic in pravila licenčnih pogodb ali ukrepi z enakovrednim učinkom, ki izdajatelja ovirajo pri povezovanju dveh ali več različnih plačilnih blagovnih znamk ali plačilnih aplikacij na kartičnem plačilnem instrumentu, ali ki mu to preprečujejo.

2. Ob sklenitvi pogodbe s ponudnikom plačilnih storitev lahko potrošnik zahteva, da ima na kartičnem plačilnem instrumentu dve ali več različnih plačilnih blagovnih znamk, če ponudnik plačilnih storitev ponuja takšno storitev. Pred podpisom pogodbe ponudnik plačilnih storitev potrošniku pravočasno zagotovi jasne in nepristranske informacije o vseh plačilnih blagovnih znamkah, ki so na voljo, in njihovih lastnostih, vključno z uporabnostjo, ceno in varnostjo.

3. Vsaka razlika pri obravnavanju izdajateljev ali pridobiteljev v okviru pravil shem in pravil licenčnih pogodb v zvezi s povezovanjem različnih plačilnih blagovnih znamk ali plačilnih aplikacij na kartičnem plačilnem instrumentu mora biti objektivno utemeljena in nediskriminatorna.

4. Sheme plačilnih kartic ponudnikom plačilnih storitev izdajateljem kartic in ponudnikom plačilnih storitev pridobiteljem kartic za transakcije, izvedene s katero koli napravo z njihovo plačilno blagovno znamko in za katere se njihova shema ne uporablja, ne nalagajo zahtev glede poročanja, obveznosti plačevanja provizij ali podobnih obveznosti z enakim namenom ali učinkom.

5. Vsa načela preusmerjanja ali enakovredni ukrepi, katerih namen je transakcije usmeriti skozi posebne poti ali postopke, ter drugi tehnični in varnostni standardi ter zahteve v zvezi z ravnanjem v primeru dveh ali več različnih plačilnih blagovnih znamk in plačilnih aplikacij na kartičnem plačilnem instrumentu morajo biti nediskriminatorni in se morajo uporabljati nediskriminatorno.

6. Sheme plačilnih kartic, izdajatelji, pridobitelji, obdelovalci in drugi ponudniki tehničnih storitev na plačilni instrument ali opremo, ki se uporablja na prodajnem mestu, ne vstavijo samodejnih mehanizmov, programske opreme ali naprav, ki omejujejo izbiro plačilne blagovne znamke ali plačilne aplikacije ali obeh s strani plačnika ali prejemnika plačila pri uporabi plačilnega instrumenta s povezanimi blagovnimi znamkami.

Prejemniki plačil ohranijo možnost, da v opremo, ki se uporablja na prodajnem mestu, vgradijo samodejne mehanizme, ki prednostno izbirajo določeno plačilno blagovno znamko ali plačilno aplikacijo, vendar prejemniki plačila plačniku ne preprečijo možnosti, da pri kategorijah kartic ali povezanih plačilnih instrumentov, ki jih prejemnik plačila sprejema, prekliče tako samodejno prednostno izbiro, ki jo je prejemnik plačila vključil v svojo opremo.

Člen 9

Zaračunavanje nepoenotnih provizij

1. Vsak pridobitelj svojemu prejemniku plačila nudi in zaračunava provizijo, ki se zaračuna trgovcu in je posamično določena za različne kategorije in različne blagovne znamke plačilnih kartic z različnimi stopnjami medbančnih provizij, razen če prejemniki plačila pisno zahtevajo, da pridobitelj zaračuna poenoteno provizijo, ki se zaračuna trgovcu.

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 1093/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o ustanovitvi Evropskega nadzornega organa (Evropski bančni organ) in o spremembi Sklepa št. 716/2009/ES ter razveljavitvi Sklepa Komisije 2009/78/ES (UL L 331, 15.12.2010, str. 12).

2. Pridobitelji v svoje sporazume s prejemniki plačila vključijo posamično določene informacije o višini provizij, ki se zaračunavajo trgovcem, medbančnih provizij in provizij posameznih shem, ki se uporabljajo za posamezno kategorijo in blagovno znamko plačilnih kartic, razen če prejemnik plačila naknadno pisno predloži drugačno zahtevo.

Člen 10

Pravilo spoštovanja vseh kartic

1. Sheme plačilnih kartic in ponudniki plačilnih storitev ne uporabljajo nobenega pravila, ki zavezuje prejemnike plačila, ki sprejemajo kartični plačilni instrument, ki ga je izdal en izdajatelj, da sprejmejo tudi drug kartični plačilni instrument, izdan v okviru iste sheme plačilnih kartic.

2. Odstavek 1 se ne uporablja za potrošniške kartične plačilne instrumente iste blagovne znamke in iste kategorije predplačniške kartice, debetne kartice ali kreditne kartice, za katere se uporabljajo medbančne provizije na podlagi poglavja II te uredbe.

3. Odstavek 1 ne posega v možnost, da sheme plačilnih kartic in ponudniki plačilnih storitev določijo, da kartic ni mogoče zavrnilo na podlagi identitete izdajatelja ali imetnika kartice.

4. Prejemniki plačila, ki se odločijo, da ne bodo sprejemali vseh kartic ali drugih plačilnih instrumentov sheme plačilnih kartic, potrošnike o tem jasno in nedvoumno obvestijo, in sicer istočasno, kot jih obvestijo o sprejemanju drugih kartic in plačilnih instrumentov sheme plačilnih kartic. Take informacije se jasno prikažejo pri vходу v trgovino in pri blagajni.

V primeru prodaje na daljavo se te informacije prikažejo na spletnem mestu prejemnika plačila oziroma drugem ustreznem elektronskem ali mobilnem mediju. Informacije se plačniku zagotovijo pravočasno, preden ta sklene kupoprodajno pogodbo s prejemnikom plačila.

5. Izdajatelji zagotovijo, da so njihovi plačilni instrumenti elektronsko prepoznavni in v primeru novoizdanih kartičnih plačilnih instrumentov tudi vidno prepoznavni, tako da lahko prejemniki plačila in plačniki nedvoumno prepoznajo, katere blagovne znamke in kategorije predplačniških kartic, debetnih kartic, kreditnih kartic ali komercialnih kartic izbere plačnik.

Člen 11

Pravila usmerjanja

1. Vsa pravila v licenčnih pogodbah, pravila, ki jih uporabljajo sheme plačilnih kartic, ter pravila v sporazumih med pridobitelji kartic in prejemniki plačila, ki prejemnikom plačila preprečujejo usmerjanje potrošnikov v uporabo katerega koli plačilnega instrumenta, ki mu daje prednost prejemnik plačila, so prepovedana. Ta prepoved zajema tudi vsako pravilo, ki prejemnikom plačila prepoveduje, da bi kartične plačilne instrumente posamezne sheme plačilnih kartic obravnavali bolj ali manj prednostno od drugih.

2. Vsa pravila v licenčnih pogodbah, pravila, ki jih uporabljajo sheme plačilnih kartic, ter pravila v sporazumih med pridobitelji kartic in prejemniki plačila, ki prejemnikom plačila preprečujejo obveščanje plačnikov o medbančnih provizijah in provizijah, ki se zaračunavajo trgovcem, so prepovedana.

3. Odstavka 1 in 2 tega člena ne posegata v pravila o nadomestilih, znižanjih ali drugih mehanizmi usmerjanja iz Direktive 2007/64/ES in Direktive 2011/83/EU.

Člen 12

Informacije za prejemnika plačila o posameznih kartičnih plačilnih transakcijah

1. Po izvršitvi posamezne kartične plačilne transakcije ponudnik plačilnih storitev prejemnika plačila slednjemu zagotovi naslednje informacije:

- (a) sklic, ki prejemniku plačila omogoča identifikacijo kartične plačilne transakcije;
- (b) znesek plačilne transakcije v valuti, v kateri se znesek knjiži v dobro plačilnega računa prejemnika plačila;
- (c) znesek vseh provizij v zvezi s kartično plačilno transakcijo, pri čemer sta ločeno navedena provizija, ki se zaračuna trgovcu, in znesek medbančne provizije.

Na podlagi predhodnega in izrecnega soglasja prejemnika plačila se lahko informacije iz prvega pododstavka združijo glede na blagovno znamko, aplikacijo, kategorije plačilnega instrumenta in stopnje medbančnih provizij, ki se uporabljajo za transakcijo.

2. Pogodbe med pridobitelji in prejemniki plačila lahko vsebujejo določbo, da se informacije iz prvega pododstavka odstavka 1 zagotavljajo ali dajejo na voljo v rednih časovnih presledkih vsaj enkrat na mesec in na dogovorjeni način, ki prejemnikom plačila omogoča, da informacije shranjujejo in nespremenjene ponovno prikažejo.

POGLAVJE IV

KONČNE DOLOČBE

Člen 13

Pristojni organi

1. Države članice imenujejo pristojne organe, ki jih pooblastijo za zagotavljanje izvajanja te uredbe ter jim podelijo preiskovalna in izvršilna pooblastila.
2. Države članice lahko imenujejo obstoječe organe, da delujejo kot pristojni organi.
3. Države članice lahko imenujejo enega ali več pristojnih organov.
4. Države članice o navedenih pristojnih organih uradno obvestijo Komisijo do 9. junija 2016. O vsaki naknadni spremembi v zvezi s temi organi nemudoma uradno obvestijo Komisijo.
5. Imenovani pristojni organi iz odstavka 1 morajo imeti zadostna sredstva za opravljanje svojih nalog.
6. Države članice od pristojnih organov zahtevajo, da učinkovito spremljajo skladnost s to uredbo, med drugim zato, da bi ponudnikom plačilnih storitev preprečili poskuse, da bi zaobšli to uredbo, in sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotavljanje te skladnosti.

Člen 14

Kazni

1. Države članice določijo pravila o kaznih, ki se uporabljajo za kršitve te uredbe, in sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotavljanje njihove uporabe.
2. Države članice Komisijo uradno obvestijo o teh določbah do 9. junija 2016 ter jo nemudoma uradno obvestijo o kakršnih koli naknadnih spremembah, ki vplivajo nanje.

Člen 15

Postopki poravnave, izvensodni pritožbeni postopki in postopki za izvensodno reševanje sporov

1. Države članice zagotovijo in spodbujajo ustrezne in učinkovite izvensodne pritožbene postopke in postopke za izvensodno reševanje sporov ali sprejmejo enakovredne ukrepe za reševanje sporov, do katerih pride v okviru te uredbe, in sicer med prejemniki plačila in njihovimi ponudniki plačilnih storitev. Države članice za te namene imenujejo obstoječe organe ali po potrebi ustanovijo nove. Organi so neodvisni od strank.
2. Države članice uradno obvestijo Komisijo o teh organih do 9. junija 2017. O vsaki naknadni spremembi v zvezi s temi organi nemudoma uradno obvestijo Komisijo.

Člen 16

Univerzalne kartice

1. Za namene te uredbe se v zvezi z domačimi plačilnimi transakcijami, pri katerih shema plačilnih kartic ne razlikuje, ali gre za transakcije z debetno ali kreditno kartico, uporabljajo določbe o debetnih karticah ali transakcijah z debetno kartico.
2. Z odstopanjem od odstavka 1 lahko države članice do 9. decembra 2016 določijo največ 30 % delež domačih plačilnih transakcij iz odstavka 1 tega člena, ki se štejejo za enakovredne transakcijam s kreditno kartico, za katere velja omejitev višine medbančnih provizij iz člena 4.

Člen 17

Določba o pregledu

Komisija do 9. junija 2019 Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o uporabi te uredbe. V poročilu obravnava zlasti ustreznost stopenj medbančnih provizij in mehanizme usmerjanja, na primer nadomestila, pri čemer upošteva uporabo in stroške različnih načinov plačil ter stopnjo vstopa novih udeležencev, nove tehnologije in inovativnih poslovnih modelov na trg. V oceni se zlasti upošteva:

- (a) oblikovanje provizij za plačnike;
- (b) raven konkurence med ponudniki plačilnih kartic in shemami plačilnih kartic;
- (c) vpliv na stroške plačnika in prejemnika plačila;
- (d) stopnje prenosa koristi trgovcev od zmanjšanja stopnje medbančne provizije;
- (e) tehnične zahteve in njihov vpliv na vse udeležene strani;
- (f) vpliv povezovanja blagovnih znamk na prijaznost do uporabnikov, zlasti za starejše osebe in druge ranljive uporabnike;
- (g) posledice izključitve komercialnih kartic iz poglavja II za trg, pri čemer se primerja stanje v državah članicah, kjer je prepovedano zaračunavati doplačila, s stanjem v državah članicah, kjer je to dovoljeno;
- (h) vpliv posebnih določb o medbančnih provizijah za domače transakcije z debetno kartico na trg;
- (i) razvoj čezmejnega pridobivanja in njegove posledice za enotni trg, pri čemer se primerja stanje za kartice z omejenimi provizijami in kartice brez omejitev, da bi preučili možnost razjasnitve, katera medbančna provizija se uporablja za čezmejno pridobivanje;
- (j) uporabo pravil o ločevanju shem plačilnih kartic in obdelovanja v praksi ter potrebo po ponovnem razmisleku o zakonskem ločevanju;
- (k) glede na vpliv člena 3(1) na dejansko vrednost medbančnih provizij za transakcije z debetnimi karticami srednje in visoke vrednosti morebitno potrebo po reviziji navedenega odstavka, tako da bi določili omejitev na nižji znesek 0,07 EUR ali 0,2 % vrednosti transakcije.

Poročilo Komisije po potrebi spremlja zakonodajni predlog, ki lahko vključuje predlagano spremembo najvišje dovoljene medbančne provizije.

Člen 18

Začetek veljavnosti

1. Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.
2. Uporablja se od 8. junija 2015, razen členov 3, 4, 6 in 12, ki se uporabljajo od 9. decembra 2015, ter členov 7, 8, 9 in 10, ki se uporabljajo od 9. junija 2016.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourgu, 29. aprila 2015

Za Evropski parlament

Predsednik

M. SCHULZ

Za Svet

Predsednica

Z. KALNIŃA-LUKAŠEVICA